

1. Skąd w Polsce cmentarze wojenne i upamiętnienia żołnierzy armii Wspólnoty Brytyjskiej?

Podczas obu wojen światowych na terenach polskich toczyły się wyniszczające walki. Choć siły brytyjskie ani armie innych państw Wspólnoty Brytyjskiej nie walczyły na polskiej ziemi, w Polsce znajduje się ponad 1250 grobów wojennych żołnierzy Commonwealthu.

Większość pochowanych z okresu Pierwszej Wojny Światowej to jeńcy wojenni, zmarli w obozach zakładanych na ziemiach polskich i na wschodzie Niemiec. Z kolei wśród grobów z Drugiej Wojny jest między innymi 48 grobów uczestników tak zwanej „wielkiej ucieczki” – autentycznego wydarzenia historycznego z 1943 roku, rozstawionego przez znany hollywoodzki film. Większość uciekinierów z obozu jenieckiego w Żaganiu została pojmana, a kilkudziesięciu rozstrzelano, zaś ich prochy zostały ostatecznie złożone na poznańskiej Cytadeli. Wśród grobów na zlokalizowanych w Polsce cmentarzach wyróżniają się też stele żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, o charakterystycznej formie. Całkowita liczba polskich grobów wojennych pozostających pod opieką CWGC na całym świecie wynosi ponad 4400.

2. Gdzie w Polsce są cmentarze wojenne i upamiętnienia żołnierzy Commonwealthu?

W Polsce cmentarze i upamiętnienia żołnierzy armii państw Wspólnoty Brytyjskiej znajdują się w 5 wskazanych na poniższej mapie miejscach.

3. Skąd pochodzili pochowani w Polsce żołnierze?

Flagi oznaczają państwa, z których pochodzili pochowani na poszczególnych cmentarzach żołnierze

Poznań Old Garrison Cemetery

473 grobów wojennych
Narodowości: Amerykanie, Australijczycy, Belgowie, Brytyjczycy, Czechosłowacy, Grecy, Irlandczycy, Jamajczycy, Kanadyjczycy, Litwini, Norwegowie, Nowofundlandczycy, Nowozelandczycy, Polacy, Południowoafrykańczycy

Poznań Memorial

5 nazwisk
Narodowości: Brytyjczycy

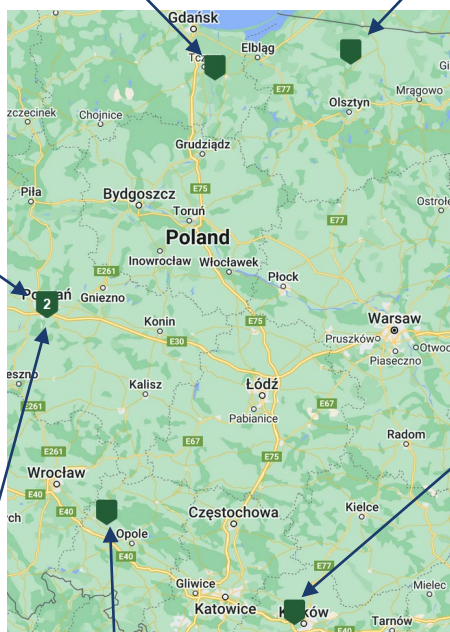
Malbork Commonwealth War Cemetery

246 grobów wojennych
Narodowości: Australijczycy, Brytyjczycy, Kanadyjczycy, Nowozelandczycy

Lidzbark Warmiński War Cemetery

39 grobów wojennych
Narodowości: Brytyjczycy

Kraków Rakowicki War Cemetery

529 grobów wojennych
Narodowości: Australijczycy, Belgowie, Brytyjczycy, Cypryjczycy, Hindusi, Izraelczycy, Kanadyjczycy, Nepalczycy, Nowozelandczycy, Polacy, Południowoafrykańczycy

Popielów Cemetery

2 grobów wojennych
Narodowości: Brytyjczycy

4 Służba żołnierzy pochowanych w Poznaniu na Cytadeli Poznań War Cemetery

4.1 Na stelach znajdują się interesujące szczegóły.

Odwiedzając cmentarz, spróbuj odnaleźć następujące dane:

1. Kto jest **najmłodszym** z pochowanych?
2. Kto jest **najstarszy**?
3. W oparciu o informacje podane na stelach spróbuj określić, **z ilu krajów** pochodzili pochowani tu żołnierze?

4.2 Taki symbol znajduje się tylko na jednej steli – żołnierza z Nowej Fundlandii. Odnajdziesz ten grób w **Sekcji 2**?

4.3 Przyjrzyj się różnym wygrawerowanym na stelach symbolom. Pozwolą one Ci się zorientować, w jakich jednostkach służył dany żołnierz, a także skąd pochodził. Analizując symbole, **wpisz w wolne pola nazwiska żołnierzy**.

W wojnach światowych uczestniczyło ponad 200000 żołnierzy nowozelandzkich, w tym rdzenni Maorysi. Życie straciło ponad 30000 Nowozelandczyków.

W siłach lotniczych państw Commonwealthu w czasie Drugiej Wojny Światowej służyło około miliona ludzi. Walczyli na całym świecie, a zginęło ich 124000.

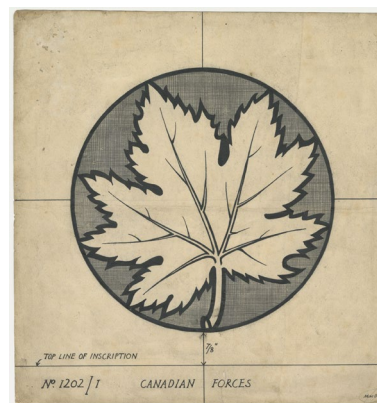
Spośród ponad miliona żołnierzy australijskich walczących w obu wojnach światowych zginęło 103000.

Podczas Drugiej Wojny Światowej w brytyjskim lotnictwie (Royal Air Force – RAF) służyło wielu lotników polskich.

W czasie Drugiej Wojny Światowej w Afryce Północnej, na Bliskim Wschodzie i w Europie służyły także jednostki południowoafrykańskie.

W obu wojnach światowych uczestniczyło ponad 1,6 miliona Kanadyjczyków. Zginęło ponad 110000.